

KUNTOUTTAVAN SOSIAALITYÖN ERIKOISLALA

Anne Korpelainen, YTM, gerontologinen sosiaalityöntekijä

Koulutustarve ja osaamistavoitteet

► Koulutustarve perustuu

- uudenlaisiin osaamisvaateisiin, jotka liittyvät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutokseen
- vuonna 2015 tulleen Sosiaalihuoltolain soveltamiseen
- aikuissosiaalityön työprosessien ja sosiaalisen kuntoutuksen muutoshaasteisiin

► osaamistavoitteet

1. Hallitsee kuntouttavan sosiaalityön ajankohtaisen tutkimuksellisen ja teoreettisen keskustelun ja kykenee toimimaan kuntouttavan sosiaalityön asiantuntijatehtävissä
2. Kykenee toimimaan vaativissa tilanteissa elävien asiakasryhmien kanssa tehtävässä kuntouttavassa sosiaalityössä
3. Hallitsee sosiaalisen toimintakyvyn arvioinnin ja sosiaalisen kuntoutuksen palvelujen toteuttamisen ja kehittämisen
4. Pystyy sosiaalityön osaamistaan ja sosiaalitieteellisiä tutkimus- ja kehittämismenetelmiä hyödyntäen analysoimaan, arvioimaan ja kehittämään kuntouttavan sosiaalityön käytäntöjä ja palveluja

► Peruseriaatteet:

muun muassa voimaantuminen, voimavarakeskeisyys, subjektiviisuus/toimijuus, täysivaltaisuus, osallisuus, elämän näköalojen avaaminen

► Työskentelyn tavoitteena:

luoda, palauttaa ja ylläpitää omaehtoisen selviytymisen, hyvän elämänlaadun ja elämänhallinnan edellytyksiä, ehkäistä syrjäytymistä, tukea asiakkaan itsenäisiä ja myönteisiä elämänvalintoja sekä täysivaltaista kansalaisuutta

► Opintokokonaisuudet:

kuntouttavan sosiaalityö monialaisessa palvelujärjestelmässä, asiakkaiden ja työntekijöiden vastuut ja oikeudet, psykososiaalisten valmiuksien kehittäminen, traumatyö, sosiaalinen kuntoutus ja toimintakyky, yhteisöllinen ja alueellista eriarvoisuutta vastustava sosiaalityö, lisäksi tutkimus- ja kehittämisopinnot ja tieteellis-käytännöllinen lopputyö

Mitä osaamistarpeita Sote-uudistus tuo

- ▶ uudessa sote-mallissa sosiaali- ja terveystalvelut integroidaan yhteen ja muutos edellyttää monialaista työtettä ja osaamista
- ▶ sosiaalityöntekijöiden tulisi olla lähellä asiakasta muutoksista huolimatta läheisessä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa -> moniammatillisuus
- ▶ sosiaalityön rooli nimenomaan kokonaisuuksia arvioiva ja toteuttava
- ▶ sosiaalityöntekijöillä tulisi olla oikeudet työskennellä muissa organisaatioissa riittävällä toimintamandaatilla -> verkostotyö
- ▶ kuntouttavan sosiaalityön periaatteiden käyttäminen, ettei heikommassa asemassa olevat asiakkaat huku muutoksiin ja isompiin kokonaisuuksiin -> uudet mentelmät
- ▶ sosiaalityön esille tuominen ja "tilastoiminen", jotta on dataa ja faktaa osoittaa myös sosiaalityön tehokkuutta ja tärkeyttä -> ehdoton tulevaisuuden ala

Mitä odotuksia koulutukselta

- ▶ Oman osaamisen ja tieto-taidon kehittäminen
- ▶ Kuntouttavan sosiaalityön menetelmien ja periaatteiden sisäistäminen -> uusia eväitä omaan työhön
- ▶ Uuden, ajankohtaisen tiedon saaminen koko kentästä
- ▶ Tieteellisen tiedon tuominen ja hyödyntäminen työelämässä
- ▶ Verkostoituminen muiden alan toimijoiden kanssa
- ▶ Työelämää/ omaa työtä hyödyttävän tiedon tuottaminen

Mitä osaamista koulutus tuottaa?

- ▶ laaja-alainen erityistä tukea tarvitsevien asiakkaiden kuntouttavan sosiaalityön sanallistaminen ja prosessin hahmottaminen
- ▶ eettisten ja moraalisten kysymysten tarkempi pohdinta ja reflektointi omaan työhön
- ▶ asiakkaan kuulemisen edistämiseen tarvittavat menetöt ja menetelmät
- ▶ uudet työmenetelmät
- ▶ verkostotyön osaamisen vahvistaminen
- ▶ oman työn hahmottaminen sotessa ja sosiaalityön profiilin nostaminen
- ▶ siirrytään yhä enemmän toimintavajavuudesta toimintakyvyn korostamiseen -
> tähän osaamista ja tietotaitoa

Millaista sosiaalityön erikoisosaamista Sotessa tarvitaan?

- ▶ tärkeä tarve on uuden sosiaalihuoltolain mukaisen erityistä tukea tarvitsevan asiakkaan tunnistaminen niin, että tosiasiallisesti oikeasti joku ottaisi asiakkaan asiat hyppysiinsä
- ▶ tarvitaan koordinoivia "työnjohtajia", jotka ottavat kokonaisvastuun kuntouttavan sosiaalityön otteella -> sekä sosiaalihuollon sisällä että rajapinnoilla
- ▶ erilaisten prosessien hallinta ja oikea-aikaisuus
- ▶ taidot auttaa heikompiosaisten kykyä toimia yhteiskunnan täysivaltaisina jäseninä -> uudet työmenetelmät
- ▶ "Huoli pienistä ihmisistä seikkailemassa sotemaailmassa"